Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

20 päivänä heinäkuuta 2017*

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka - Keski-Afrikan tasavallan tilanteen vuoksi tiettyjä henkilöitä ja yhteisöjä vastaan toteutetut rajoittavat toimenpiteet - Varojen jäädyttäminen - Alkuperäinen merkitsemispäätös - Luettelo henkilöistä ja yhteisöistä, joiden varat ja taloudelliset resurssit on jäädytetty - Kantajien nimien lisääminen luetteloon - YK:n päätöslauselman täytäntöönpano - Perusteluvelvollisuus - Oikeus puolustautumiseen - Syyttömyysolettama - Ilmeinen arviointivirhe

Asiassa T-619/15,

Bureau d'Achat de Diamant en Centrafrique (Badica), kotipaikka Bangui (Keski-Afrikan tasavalta), ja

Kardiam, kotipaikka Antwerpen (Belgia),

edustajinaan asianajajat D. Luff ja L. Defalque,

kantajina,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään B. Driessen ja Mahnič Bruni,

vastaajana,

jossa on kyseessä SEUT 263 artiklaan perustuva kanne, jossa vaaditaan kumoamaan rajoittavista toimenpiteistä Keski-Afrikan tasavallan tilanteen huomioon ottamiseksi annetun asetuksen (EU) N:o 224/2014 17 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanosta 2.9.2015 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/1485 (EUVL 2015, L 229, s. 1),

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Gervasoni sekä tuomarit L. Madise (esittelevä tuomari) ja K. Kowalik-Bańczyk,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Grzegorczyk,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 3.4.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

Asian tausta

1 Kantajina olevat Bureau d'Achat de Diamant en Centrafrique (Badica) (jäljempänä Badica), joka on Keski-Afrikan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, ja sen sisaryhtiö Kardiam, joka on Belgian oikeuden mukaan perustettu yhtiö, ostavat ja myyvät timantteja.

2 Keski-Afrikan tasavalta on kehitysmaa, jonka valtiontalous perustuu osittain timanttien ja kullan vientiin. Timanttien osuus Keski-Afrikan tasavallan viennin arvosta on 40 prosenttia.

3 Keski-Afrikan tasavallan presidentti Francis Bozizé syrjäytettiin muslimienemmistöisen Séléka-liittouman tekemässä vallankaappauksessa maaliskuussa 2013. Uudeksi presidentiksi nousi hänen poliittinen vastustajansa Michel Djotodia. Tämä tapahtuma johti väkivaltaisuuksiin Sélékan ja enimmäkseen kristityistä ja animisteista koostuvien anti-balaka-joukkojen välillä.

4 Jottei ”konfliktitimanttien” kaupalla lietsottaisi aseellisia konflikteja rahoittamalla keskenään taistelevia ryhmittymiä, otettiin käyttöön Kimberleyn prosessi, kansainvälinen raakatimanttien sertifiointijärjestelmä. Kimberleyn prosessin sertifiointijärjestelmän IV jakson a kohdan mukaan jokainen järjestelmän osanottaja ”perustaa sisäisen tarkastusjärjestelmän poistamaan konfliktitimantit raakatimanttilähetyksistä, jotka tuodaan sen alueelle tai viedään sieltä”. ”Konfliktitimanteilla” tarkoitetaan Kimberleyn prosessissa ”raakatimantteja, joita kapinaliikkeet tai niiden liittolaiset käyttävät rahoittaakseen laillisten hallitusten horjuttamiseen tähtääviä konflikteja, kuten kuvataan asiaa koskevissa Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa”. Kimberleyn prosessin sertifiointijärjestelmän vaatimusten mukaisille timanteille annetaan sertifikaatti.

5 Keski-Afrikan tasavalta suljettiin toukokuussa 2013 tilapäisesti Kimberleyn prosessin sertifiointijärjestelmän ulkopuolelle. Tämän johdosta timanttien vienti Keski-Afrikan tasavallasta kiellettiin. Heinäkuussa 2014 Kimberleyn prosessissa julkaistiin hallinnollinen päätös, jonka nojalla keskiafrikkalaiset timantit suljettiin lainmukaisen kaupan ulkopuolelle.

YK:n toteuttamat toimenpiteet

6 Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto (jäljempänä turvallisuusneuvosto) reagoi Keski-Afrikan tasavallan sisällissodan tilanteeseen antamalla 5.12.2013 päätöslauselman 2127 (2013), jossa se ilmaisi olevansa ”vakavasti huolissaan Keski-Afrikan tasavallan heikkenevästä turvallisuustilanteesta, jota kuvastavat yleisen järjestyksen täydellinen romahtaminen, oikeusvaltion puuttuminen ja uskonnollisten ryhmittymien väliset jännitteet”. Päätöslauselmansa 16 kohdassa se ”tuomitsi Keski-Afrikan tasavallan luonnonvarojen laittoman hyväksikäytön, joka vain syventää konfliktia entisestään, ja korosti, että lainvastainen toiminta on saatava loppumaan, myös käyttämällä tarvittavaa painostusta aseellisia ryhmittymiä, kauppiaita ja muita päätekijöitä kohtaan”.

7 Tässä yhteydessä turvallisuusneuvosto asetti päätöslauselman 2127 (2013) 54 kohdassa asevientikiellon. Päätöslauselmansa 56 kohdassa se myös ilmaisi ”vakaan aikomuksensa ryhtyä kiireellisesti kohdennettuihin toimenpiteisiin, kuten kieltää matkustamisen ja jäädyttää varat henkilöiltä, jotka toiminnallaan heikentävät rauhaa, vakautta ja turvallisuutta erityisesti – – tukemalla laittomia aseistettuja ryhmittymiä tai rikollisverkostoja Keski-Afrikan tasavallan luonnonvarojen, kuten timanttien, laittomalla hyväksikäytöllä”.

8 Edellä 7 kohdassa mainittujen toimenpiteiden yhteydessä turvallisuusneuvosto ilmoitti päätöslauselman 2127 (2013) 57 kohdassa perustavansa Keski-Afrikan tasavaltaa käsittelevän pakotekomitean (jäljempänä pakotekomitea), jonka tehtäväksi annettiin valvoa toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

Päätöslauselmansa 59 kohdassa turvallisuusneuvosto myös pyysi, että Yhdistyneiden kansakuntien (YK) pääsihteeri perustaa pakotekomiteaa kuultuaan aluksi 13 kuukaudeksi enintään viidestä asiantuntijasta koostuvan työryhmän (jäljempänä asiantuntijaryhmä), joka toimii pakotekomitean ohjauksessa ja jonka tehtävänä on auttaa komiteaa hoitamaan tehtäviään muun muassa toimittamalla sille tietoja. Päätöslauselman 2127 (2013) 59 kohdan c alakohdassa pyydetään asiantuntijaryhmää ”[pakotekomiteaa] kuultuaan esittämään [turvallisuusneuvostolle] yhteenveto Keski-Afrikan tasavallan tilanteesta viimeistään 5.3.2014 sekä toimittamaan sille toimintaraporttinsa viimeistään 5.7.2014 ja loppuraporttinsa viimeistään 5.11.2014”.

9 Turvallisuusneuvosto antoi 28.1.2014 päätöslauselman 2134 (2014), jonka mukaan ”kaikkien jäsenvaltioiden on välittömästi tämän päätöslauselman antamispäivästä alkaen jäädytettävä aluksi vuoden ajaksi niiden alueella sijaitsevat varat, muu rahoitusomaisuus ja taloudelliset resurssit, jotka ovat suoraan tai välillisesti päätöslauselman 2127 (2013) 57 kohdassa perustetun pakotekomitean luetteloon ottamien henkilöiden tai yhteisöjen omistuksessa tai määräysvallassa”. Päätöslauselmassa täsmennettiin, että toimenpiteitä sovellettaisiin myös henkilöihin tai yhteisöihin, joiden pakotekomitea on todennut ”tukevan aseellisia ryhmittymiä tai rikollisverkostoja Keski-Afrikan tasavallan luonnonvarojen, mukaan lukien timanttien, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien ja niistä saatavien tuotteiden, laittomalla hyväksikäytöllä”.

10 Asiantuntijaryhmä esitti 26.6.2014 Keski-Afrikan tasavaltaa koskevan toimintaraporttinsa päätöslauselman 2127 (2013) 59 kohdan c alakohdan mukaisesti. Siinä esitettiin luonnonvarojen kaupan tilanteesta seuraava yhteenveto:

”Aseelliset ryhmittymät osallistuvat luonnonvarojen, erityisesti kullan ja timanttien, laittomaan kauppaan ja hyväksikäyttöön – – Keski-Afrikan tasavallan itäosassa, kuten Ndassimassa (Ouakan prefektuuri), kultakaivokset ovat edelleen Séléka-joukkojen hallussa. Brian ja Sam-Ouandjan seuduilla (Haute-Kotton prefektuuri) kaivosviranomaiset ovat vähitellen saaneet timanttien tuotantoalueita takaisin hallintaansa, ja Banguissa virallinen kaupankäynti on osittain käynnistynyt uudelleen – – Koska Keski-Afrikan tasavalta suljettiin tilapäisesti Kimberleyn prosessin sertifiointijärjestelmän ulkopuolelle, timanttien virallinen vienti kiellettiin toukokuussa. Banguissa toimitilojen hankintaa jatketaan kuitenkin edelleen, jotta voitaisiin virallisesti ostaa ja varastoida kaikilta tuotantoalueilta peräisin olevia timantteja, ja Banguin tai naapurivaltioiden kautta kuljetettavien timanttien kauppa on kasvanut – –.”

11 Asiantuntijaryhmä toimitti 28.10.2014 Keski-Afrikan tasavaltaa koskevan loppuraporttinsa (jäljempänä Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportti) päätöslauselman 2127 (2013) 59 kohdan c alakohdan mukaisesti. Siinä esitettiin luonnonvarojen kaupan tilanteesta seuraava yhteenveto:

”Sen jälkeen, kun Keski-Afrikan tasavalta suljettiin tilapäisesti Kimberleyn prosessin ulkopuolelle toukokuussa 2013, maasta on arvioiden mukaan viety laittomasti noin 140 000 karaatin eli 24 miljoonan Yhdysvaltain dollarin (USD) arvosta timantteja. Belgian viranomaiset takavarikoivat toukokuussa 2014 noin 6 634 karaatin timanttilähetyksen, joka oli lähetetty Kinshasan ja Dubain kautta Kardiamille, Antwerpeniin (Belgia) sijoittautuneelle yritykselle, joka on timanttikauppaa käyvän keskiafrikkalaisen Badica-yhtiön belgialainen sivuliike.

Asiantuntijaryhmä katsoo, että osa Belgiassa takavarikoiduista timanteista on peräisin Keski-Afrikan tasavallan itäosassa sijaitsevista Sam-Ouandjasta ja Briasta (Haute-Kotton prefektuuri), jossa entisen Sélékan joukot perivät maksuja timantteja kuljettavilta ilma-aluksilta ja suojelurahaa timanttien toimittajilta – –

Kullan kauppa kulkee pääosin Kamerunin kautta, ja sen määrä on arviolta 2 tonnia vuodessa. Tähän kauppaan osallistuu Yalokén (Ombella-Mpokon prefektuuri) ja Bodan (Lobayen prefektuuri) toimittajia, jotka ovat siirtyneet Kameruniin paetakseen anti-balaka-joukkojen tammikuusta 2014 lähtien uskonnollisilla perusteilla tekemiä hyökkäyksiä, joissa ne ovat saaneet hallintaansa Yalokén ympäristössä sijaitsevia kultakaivoksia – –.”

12 Turvallisuusneuvosto antoi 22.1.2015 päätöslauselman 2196 (2015), jolla muun muassa jatkettiin päätöslauselmassa 2134 (2014) määrättyjen varojen jäädyttämistä koskevien toimenpiteiden voimassaoloa. Se totesi päätöslauselmansa 7 kohdassa, että ”kaikkien jäsenvaltioiden on jäädytettävä 29.1.2016 asti – – alueellaan olevat varat, muu rahoitusomaisuus ja taloudelliset resurssit, jotka ovat suoraan tai välillisesti [pakotekomitean] nimeämien henkilöiden tai yhteisöjen tai niiden puolesta tai johdolla toimivien henkilöiden tai yhteisöjen tai niiden omistamien tai määräysvallassa olevien yhteisöjen omistuksessa tai määräysvallassa”. Päätöslauselman 12 kohdan d alakohdassa täsmennetään, että ”[7 kohdassa] tarkoitetut toimenpiteet koskevat myös [pakotekomitean] nimeämiä henkilöitä ja yhteisöjä, jotka tukevat aseellisia ryhmittymiä tai rikollisverkostoja Keski-Afrikan tasavallan luonnonvarojen, mukaan lukien timanttien, kullan sekä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien ja niistä saatavien tuotteiden, laittomalla hyväksikäytöllä tai kaupalla”.

13 Kantajat esittivät 11.3.2015 turvallisuusneuvoston puheenjohtajalle ja jäsenille ”vastaraportin” (jäljempänä vastaraportti), jonka tarkoituksena oli ”valottaa Badicasta ja Kardiamista esitettyjä syytöksiä toisesta näkökulmasta [ja] korjata [Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa] olevia puutteellisuuksia ja virheellisyyksiä” sekä saada asiantuntijaryhmä oikaisemaan Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa esittämänsä väitteet.

14 Pakotekomitealle osoittamissaan 8. ja 27.4.2015 ja 2.6.2015 päivätyissä kirjeissä kantajat kiistivät asiantuntijaryhmän tutkinnassa todetut sääntöjenvastaisuudet. Lisäksi ne pyysivät 27.4.2015 päivätyllä kirjeellä, että niiden annettaisiin tutustua asiakirja-aineistoon.

15 Asiantuntijaryhmän koordinoija (jäljempänä koordinoija) ilmoitti pakotekomitealle 28.4.2015 päivätyllä kirjeellä, että tutkinta oli suoritettu laillisesti ja YK:n sääntöjen mukaisesti ja että siinä oli kunnioitettu kantajien puolustautumisoikeuksia. Tässä yhteydessä hän huomautti, että asiantuntijaryhmä oli kuullut kantajia niiden vastahakoisuudesta huolimatta.

16 Pakotekomitea julkaisi 20.8.2015 päätöslauselman 2127 (2013) 59 kohdan d alakohdan mukaisesti YK:n internetsivustolla ”tiivistelmän perusteista, joiden perusteella henkilöiden ja yhteisöjen nimet on merkitty pakoteluetteloon” (jäljempänä pakotekomitean esittämien perusteiden tiivistelmä). Siitä ilmenevät myös kantajien luetteloon merkitsemisen perusteet. Pakotekomitean esittämien perusteiden tiivistelmässä todetaan seuraavaa:

”Luetteloon merkitsemisen perusteet:

[Badica ja Kardiam] merkittiin luetteloon 20.8.2015 päätöslauselman 2196 (2015) [12 kohdan d alakohdan] nojalla, koska ne ’tukevat aseellisia ryhmittymiä tai rikollisverkostoja Keski-Afrikan tasavallan luonnonvarojen, mukaan lukien timanttien, kullan sekä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien ja niistä saatavien tuotteiden, laittomalla hyväksikäytöllä tai kaupalla’.

Lisätietoja:

[Badica ja Kardiam ovat] tukeneet Keski-Afrikan tasavallassa aseellisia ryhmittymiä, kuten entistä Sélékaa ja anti-balaka-joukkoja, luonnonvarojen, mukaan lukien timanttien ja kullan, laittomalla hyväksikäytöllä ja kaupalla.

[Badica] jatkoi vuonna 2014 timanttien hankintaa Keski-Afrikan tasavallan itäosassa sijaitsevista Briasta ja Sam-Ouandjasta (Haute-Kotton prefektuuri), joissa entiset Sélékan joukot perivät maksuja timantteja kuljettavilta ilma-aluksilta ja suojelurahaa timanttien toimittajilta. Monet [Badican] Briassa ja Sam-Ouandjassa toimivat alihankkijat ovat läheisessä yhteydessä entisen Sélékan komentajiin.

Belgian viranomaiset takavarikoivat toukokuussa 2014 kaksi timanttilähetystä, jotka oli lähetetty Antwerpenissa sijaitsevaan [Badican] edustustoon, joka on rekisteröity Belgiassa virallisesti nimellä [Kardiam]. Timanttialan asiantuntijat arvioivat, että takavarikoidut timantit ovat suurella

todennäköisyydellä peräisin Keski-Afrikasta ja että ne ovat ominaisuuksiensa perusteella tyypillisiä Sam-Ouandjan ja Brian sekä maan lounaisosassa sijaitsevan Nolan (Sangha Mbaérén prefektuuri) alueelle.

Kauppiaat, jotka ovat hankkineet Keski-Afrikan tasavallasta, myös maan länsiosista, laittomasti ulkomaan markkinoille kuljetettuja timantteja, ovat toimineet [Badican] lukuun Kamerunissa.

[Badica] vei toukokuussa 2014 ulkomaille myös kultaa, joka oli tuotettu Yalokéssa (Ombella-Mpoko), jossa kultakaivokset joutuivat Sélékan hallintaan helmikuuhun 2014 saakka, jolloin anti-balaka-joukot ottivat vallan."

17 Kantajat ilmoittivat pakotekomitealle osoittamassaan 24.8.2015 päivätyssä kirjeessä saaneensa tiedon merkitsemisestään päätöslauselmassa 2196 (2015) tarkoitettuun pakoteluetteloon. Ne muun muassa ilmaisivat jälleen "vakavan huolensa" asiantuntijaryhmän suorittaman tutkinnan lainmukaisuudesta ja toistivat pyyntönsä saada tutustua asiakirja-aineistoon.

18 Kantajat saivat 23.9.2015 pakotekomitean sihteerin kanssa samana päivänä pitämänsä tapaamisen jälkeen tietää, että niiden esittämä asiakirja-aineistoon tutustumista koskeva pyyntö oli evätty vedoten siihen, että pakotteiden määräämiseen johtava menettely on luonteeltaan "diplomaattinen".

19 Koordinoija pyysi 16.10.2015 kantajia toimittamaan selvityksen Keski-Afrikan tasavallassa turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2196 (2015) antamisen jälkeen harjoittamastaan toiminnasta ja erityisesti maksuista, joita Badica oli suorittanut Briassa ja Sam-Ouandjassa (Keski-Afrikan tasavalta) entisen Sélékan joukoille taatakseen toimittajiensa turvallisuuden, sekä siitä, oliko yhtiön johto tietoinen näistä Badican timanttien toimittajien ja pienkaivosten Sélékan joukoille suorittamista maksuista.

20 Kantajat vastasivat 23.10.2015 koordinoijan esittämiin kysymyksiin. Ne esittivät myös useita moitteita asiantuntijaryhmän suorittamasta tutkinnasta. Ne muun muassa väittivät, että asiantuntijaryhmän olisi pitänyt antaa niiden tutustua asiakirjoihin, joihin sen päätelmät perustuivat, ettei se ollut kuullut Badican johtohenkilöitä ja että se oli tukeutunut nimettömiltä todistajilta kuultuihin huhupuheisiin. Kantajat myös korostivat, että asiantuntijaryhmällä oli tutkintaa suoritettaessa mukanaan kolmansia henkilöitä, joiden henkilöllisyys ei ole tiedossa, ja että se oli tutkinut ainoastaan kantajia vastaan puhuvia todisteita.

21 Koordinoija vastasi 7.12.2015 kantajien 23.10.2015 päivättyyn kirjeeseen. Todettuaan, että kantajat olivat pyytäneet asiantuntijaryhmää antamaan tutustuttavakseen Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa esitettyjen asiakirjojen lisäksi eräitä muitakin asiakirjoja, hän muun muassa mainitsi, että tietyt näiden asiakirjojen vastaraporttia käsittelevät osat sisällytettäisiin asiantuntijaryhmän seuraavaan raporttiin, joka julkaistaisiin 31.12.2015.

22 Asiantuntijaryhmä toimitti 21.12.2015 päivätyllä kirjeellä toisen Keski-Afrikan tasavaltaa koskevan raporttinsa (jäljempänä Yhdistyneiden kansakuntien 21.12.2015 antama raportti), jossa se vahvisti Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa esitetyt päätelmät (ks. edellä 11 kohta).

23 Kantajat esittivät pakotekomitealle osoittamassaan 2.3.2016 päivätyssä kirjeessä huomautuksensa Yhdistyneiden kansakuntien 21.12.2015 antamasta raportista.

Unionin määräämät toimenpiteet

24 Turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 2134 (2014) ja 2196 (2015) täytäntöön panemiseksi Euroopan unionin neuvosto kohdisti Keski-Afrikan tasavaltaan rajoittavia toimenpiteitä antamalla muun muassa 10.3.2014 rajoittavista toimenpiteistä Keski-Afrikan tasavallan tilanteen huomioon ottamiseksi annetun

neuvoston asetuksen (EU) N:o 224/2014 (EUVL 2014, L 70, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 7.5.2015 annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2015/734 (EUVL 2015, L 117, s. 11) (jäljempänä perusasetus).

25 Perusasetuksen 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäädytetään kaikki liitteessä I luetelluille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka niiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.

2. Mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan tai välillisesti asettaa liitteessä I lueteltujen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi.

3. Liitteessä I luetellaan luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, yhteisöt ja elimet, joiden pakotekomitea on katsonut osallistuvan Keski-Afrikan tasavallan rauhaa, vakautta tai turvallisuutta heikentäviin toimiin tai tukevan niitä, mukaan lukien toimet, jotka uhkaavat tai rikkovat siirtymäkauden sopimuksia tai uhkaavat tai estävät poliittista siirtymäprosessia, mukaan lukien siirtyminen kohti vapaita ja oikeudenmukaisia demokraattisia vaaleja, tai jotka lietsovat väkivaltaa siten, että ne:

– –

d) tukevat aseellisia ryhmittymiä tai rikollisverkostoja Keski-Afrikan tasavallassa tai sieltä käsin tapahtuvalla luonnonvarojen, mukaan lukien timanttien, kullan sekä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien ja niistä saatavien tuotteiden, laittomalla hyväksikäytöllä tai kaupalla;

– –”

26 Perusasetuksen 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos – – turvallisuusneuvosto tai pakotekomitea ottaa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, yhteisön tai elimen luetteloon ja on toimittanut nimeämistä koskevat perustelut, neuvosto sisällyttää asianomaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, yhteisön tai elimen liitteeseen I. Neuvosto antaa päätöksensä ja perustelut tiedoksi asianomaiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, yhteisölle tai elimelle joko suoraan, jos osoite on tiedossa, tai julkaisemalla ilmoituksen ja antaa kyseiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, yhteisölle tai elimelle mahdollisuuden esittää huomautuksia.

2. Jos huomautuksia tehdään tai jos esitetään olennaista uutta näyttöä, neuvosto tarkastelee päätöstään uudelleen ja ilmoittaa asiasta asianomaiselle henkilölle, yhteisölle tai elimelle.

3. Jos Yhdistyneet kansakunnat päättää poistaa luettelosta henkilön, yhteisön tai elimen taikka muuttaa luettelossa olevan henkilön, yhteisön tai elimen tunnistetietoja, neuvosto muuttaa liitettä I vastaavasti.”

27 Neuvosto antoi 2.9.2015 yhtäältä täytäntöönpanopäätöksen (YUTP) 2015/1488 Keski-Afrikan tasavaltaan kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2013/798/YUTP täytäntöönpanosta (EUVL 2015, L 229, s. 12) ja toisaalta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1485 perusasetuksen 17 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanosta (EUVL 2015, L 229, s. 1; jäljempänä riidanalainen asetus).

28 Riidanalaisen asetuksen 1 artiklasta ilmenee, että ”tämän asetuksen liitteessä luetellut henkilöt ja yhteisö [lisätään perusasetuksen] liitteessä I olevaan luetteloon”.

29 Riidanalaisen asetuksen liitteessä olevan luettelon B kohdan 1 alakohdassa kantajien nimet lisätään perusasetuksen liitteessä olevaan luetteloon. Kyseisen B kohdan 1 kohdan osiossa ”Lisätietoja, jotka on saatu pakotekomitean toimittamasta selostuksesta luetteloon merkitsemisen perustelemiseksi” ja osiossa ”Lisätiedot” perustellaan, miksi kantajat on otettu tähän pakotekomitean ylläpitämään luetteloon (ks. edellä 16 kohta). Ensimmäisessä edellä mainituista osista täsmennetään, että ”[Badica ja Kardiam] merkittiin luetteloon 20. elokuuta 2015 päätöslauselman 2196 (2015) 12 kohdan d alakohdan nojalla, koska [ne tukevat] aseellisia ryhmittymiä tai rikollisverkostoja Keski-Afrikan tasavallassa tai sieltä käsin tapahtuvalla luonnonvarojen, mukaan lukien timanttien, kullan sekä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien ja niistä saatavien tuotteiden, laittomalla hyväksikäytöllä tai kaupalla”.

30 Kantajat ilmoittivat neuvostolle 2.10.2015 päivätyllä kirjeellä, ettei riidanalaista asetusta annettu niille tiedoksi, vaikka niiden osoitteet olivat tiedossa. Lisäksi ne kiistivät Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin ja niille sen johdosta määrätyt seuraamukset ja pyysivät neuvostoa toimittamaan niille asiakirjat, joihin raportti perustui.

31 Neuvosto vastasi 16.12.2015 kantajien 2.10.2015 päivättyyn kirjeeseen. Se ilmoitti, että asiakirja-aineistoon tutustumista koskeva pyyntö oli välitetty pakotekomitean puheenjohtajalle, jonka 8.10.2015 päivätyn vastauksen se oli liittänyt kirjeeseensä. Pakotekomitean puheenjohtaja ilmoitti vastauksessaan, että vastaraportti oli toimitettu pakotekomitean jäsenille. Lisäksi hän viittasi Yhdistyneiden kansakuntien loppuraporttiin ja pakotekomitean esittämien perustelujen tiivistelmään, josta ilmenisivät kantajien luetteloon merkitsemisestään pyytämät tiedot.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

32 Kantajat nostivat nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.11.2015 toimittamallaan kannekirjelmällä.

33 Kantajat vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen asetuksen siltä osin kuin se koskee kantajia

– velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

34 Neuvosto vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

35 Kantajat esittävät kanteensa tueksi kolme kanneperustetta, joista ensimmäinen perustuu siihen, että puolustautumisoikeuksia, oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu, toinen tosiseikkojen arviointia koskevaan virheeseen ja kolmas siihen, ettei neuvosto ole tutkinut käsiteltävän asian olosuhteita. Vastauksessaan kantajat vetoavat vielä uuteen perusteeseen, joka perustuu perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin.

36 Ensimmäiseksi on tutkittava uusi peruste, joka perustuu perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin, toiseksi kanneperuste, joka perustuu siihen, että puolustautumisoikeuksia, oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu, kolmanneksi kanneperuste, joka perustuu tosiseikkojen arviointia koskevaan virheeseen, ja viimeiseksi kanneperuste, joka perustuu siihen, ettei neuvosto ole tutkinut käsiteltävän asian olosuhteita.

Perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva kanneperuste

37 Kantajat väittävät, että neuvosto yrittää osoittaa riidanalaisen asetuksen laillisuuden esittämällä vastineensa liitteessä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tapahtuneet vasta riidanalaisen asetuksen antamisen jälkeen, eli 30.9.2015 laaditun Amnesty Internationalin raportin, asiantuntijaryhmän 7.12.2015 kantajille esittämän vastauksen ja Yhdistyneiden kansakuntien 21.12.2015 antaman raportin.

38 Kantajien mukaan unionin toimielimen antaman toimen lainmukaisuutta on kuitenkin arvioitava sen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella. Tämä on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vakiintunut näkemys. Kantajat väittävät, että perustelujen on sisällyttävä itse toimeen, eikä tämän vaatimuksen täyttämiseksi riitä, että ne ovat pääteltävissä asiakirja-aineistoon sisältyvistä asiakirjoista etenkään, jos nämä on laadittu vasta toimen antamisajankohdan jälkeen.

39 Näin ollen neuvosto laiminlöi sille asetettua nimenomaista perusteluvelvoitetta, kun se perusteli riidanalaisen asetuksen vasta sen antamisajankohdan jälkeisillä ja asian käsittelyn aikana ilmenneillä tosiseikoilla ja oikeudellisilla seikoilla.

40 Kantajat täsmentävät, että vaikka tämä on uusi peruste, se voidaan esittää, koska unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 84 artiklan 1 kohdan mukaan uuteen kanneperusteeseen saa vedota, jos se perustuu asian käsittelyn aikana ilmenneisiin oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin, mikä on tilanne käsiteltävässä asiassa.

41 Neuvosto kiistää nämä väitteet.

42 Aluksi on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustelujen puuttuminen tai niiden riittämättömyys on SEUT 263 artiklassa tarkoitettu olennaisen menettelymääräyksen rikkominen ja sitä on pidettävä sellaisena oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluvana perusteena, jonka unionin tuomioistuimet voivat ottaa tai niiden pitää ottaa huomioon omasta aloitteestaan (ks. tuomio 2.12.2009, komissio v. Irlanti ym., C-89/08 P, EU:C:2009:742, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin voi tutkia kantajien esittämän perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskevan kanneperusteen ilman, että on tarpeen selvittää, perustuuko se työjärjestyksen 84 artiklan 1 kohdan mukaisesti ”asian käsittelyn aikana ilmenneisiin oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin”.

44 Käsiteltävässä asiassa kantajat lähinnä väittävät, että neuvosto laiminlöi perusteluvelvollisuuttaan, kun se vastineessaan perusteli riidanalaista asetusta tämän toimen antamisajankohdan jälkeisillä tosiseikoilla ja oikeudellisilla seikoilla.

45 Kantajat eivät kuitenkaan mitenkään kiistä, että perustelut, sellaisina kuin ne ilmenevät riidanalaisesta asetuksesta, ovat riittävät.

46 Kuten kantajat itsekin huomauttavat (ks. edellä 38 kohta), silloin, kun käsitellään SEUT 263 artiklaan perustuvaa kumoamiskannetta, unionin toimen laillisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, jotka olivat olemassa toimen antamisajankohtana (ks. tuomio 15.6.2005, Corsica Ferries France v. komissio, T-349/03, EU:T:2005:221, 142 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tästä seuraa, että vaikka neuvosto olisikin yrittänyt oikeudenkäyntimenettelyn aikana esittää riidanalaiselle asetukselle lisäperusteluja, tämä seikka ei yksinään voi kyseenalaistaa toimen laillisuutta siltä osin kuin sillä ei voida osoittaa, että riidanalaiseen asetukseen sen antamisajankohtana sisältyneet perustelut olisivat olleet riittämättömät (ks. vastaavasti tuomio 15.6.2005, Corsica Ferries France v. komissio, T-349/03, EU:T:2005:221, 287 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Näin ollen väite, jonka mukaan neuvosto on vastineessaan esittänyt riidanalaisen asetuksen antamisajankohtaa myöhempiä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, on hylättävä tehottomana siltä osin kuin sillä pyritään osoittamaan, että neuvosto laiminlöi perusteluvelvollisuuttaan, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta siihen, että mainitut seikat voidaan ottaa tutkittaviksi arvioitaessa riidanalaisen asetuksen perusteltavuutta.

48 Näin ollen perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva kanneperuste on hylättävä.

Ensimmäinen kanneperuste, joka perustuu siihen, että puolustautumisoikeuksia, oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu

49 Ensimmäinen kanneperuste jakautuu kahteen osaan, joista ensimmäinen perustuu lähinnä siihen, ettei riidanalaista asetusta annettu erikseen tiedoksi kantajille, ja toinen siihen, että ”todisteita ja asiakirja-aineistoa ei ole annettu tiedoksi, sekä kontradiktorisen periaatteen ja menettelyn avoimuuden periaatteen loukkaamiseen”.

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka perustuu siihen, ettei neuvosto antanut riidanalaista asetusta erikseen tiedoksi kantajille

50 Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisessä osassa kantajat väittävät, että perusasetuksen 17 artiklan 1 kohtaa on rikottu, koska neuvosto ei antanut riidanalaista asetusta niille tiedoksi, vaikka niiden osoitteet olivat sen tiedossa.

51 On kuitenkin todettava, ettei kantajien väite ole perusteltu.

52 Vaikka yhtäältä on totta, että toimi, jolla toteutetaan tai pysytetään johonkin henkilöön tai yhteisöön kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä, on annettava tiedoksi kyseiselle henkilölle tai yhteisölle ja että SEUT 263 artiklan neljännen kohdan mukaisen kyseessä olevaa toimea koskevan kumoamiskanteen nostamisen määräaika alkaa kulua kunkin henkilön ja yhteisön osalta tästä tiedoksiannosta, tämä ei merkitse sitä, että tällaisen tiedoksiannon puuttuminen yksinään oikeuttaa kumoamaan kyseisen toimen (ks. tuomio 6.9.2013, Bank Melli Iran v. neuvosto, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, 112 kohta).

53 Tästä on todettava, kuten neuvosto väittää, etteivät kantajat vetoa väitteisiin, joilla pyrittäisiin osoittamaan, että käsiteltävässä asiassa siitä, ettei riidanalaista asetusta annettu niille erikseen tiedoksi, olisi ollut seurauksena niiden oikeuksien loukkaaminen, joka oikeuttaisi kyseisen toimen kumoamisen niitä koskevin osin (ks. vastaavasti tuomio 5.11.2014, Mayaleh v. neuvosto, T-307/12 ja T-408/13, EU:T:2014:926, 122 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

54 Toisaalta tällaisen oikeuksien loukkaamisen olemassaolo ei käy ilmi myöskään asiakirja-aineistosta ensinnäkään siksi, että kantajaa vastaan riidanalaisessa asetuksessa esitetyt perustelut ovat samanlaiset kuin kantajan tiedossa olleessa pakotekomitean esittämien perustelujen tiivistelmässä olevat perustelut, toiseksi siksi, että kantajat ovat voineet nostaa riidanalaisesta asetuksesta kumoamiskanteen, ja lopuksi siksi, että kantajat ovat voineet saada tiedon kyseisestä asetuksesta toisesta lähteestä ja liittää siitä kopion kannekirjelmään (ks. tuomio 6.9.2013, Bank Melli Iran v. neuvosto, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, 113 kohta).

55 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa, joka perustuu siihen, että ”todisteita ja asiakirja-aineistoa ei ole annettu tiedoksi, sekä kontradiktorisen periaatteen ja menettelyn avoimuuden periaatteen loukkaamiseen”

56 Kantajat ensinnäkin väittävät, että niille on määrätty kansainvälisiä ja unionin pakotteita ilman, että ne olisivat saaneet tutustua asiakirja-aineistoon, ilman, että YK olisi ottanut huomioon niiden vastaraportin, ja ilman, että ne olisivat saaneet YK:lta minkäänlaista vastausta.

57 Aluksi kantajat lähinnä huomauttavat, ettei niiden annettu tutustua YK:n sen paremmin kuin neuvostonkaan asiakirja-aineistoon, mikä on ristiriidassa 3.9.2008 annetun tuomion Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, 281–285 kohta) kanssa. Tästä kantajat muistuttavat, että oikeus tutustua asiakirja-aineistoon on unionin oikeudessa vahvistettu perustavanlaatuinen vaatimus, jolla varmistetaan puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen.

58 Toiseksi kantajat väittävät, ettei asiantuntijaryhmä esittänyt vastaraportin johdosta uutta raporttia eikä ryhtynyt täydentäviin selvittämistoimiin, vaikka kantajat olivat kirjallisesti ehdottaneet sille yhteistyötä. Vastaraportissaan kantajat olivat nimittäin tuoneet esiin, ettei Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportti perustunut tosiseikkojen huolelliseen selvittämiseen eikä sen laatimisessa ollut noudatettu kansainvälisen oikeuden yleisperiaatteita, YK:n ”omassa vuoden 2006 raportissaan” vahvistamia sääntöjä ja asiantuntijoiden itsensä Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin johdannossa esittämiä keskeisiä periaatteita.

59 Kolmanneksi kantajat väittävät, että Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa on niitä koskevin osin käytetty ainoastaan niitä vastaan puhuvia todisteita, mikä on Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa 16.12.1966 hyväksytyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 14 artiklan 3 kappaleen e kohdan ja puolustautumisoikeuksien perusperiaatteiden vastaista. Kantajat lisäävät, ettei Badicalle annettu raportin laatimisvaiheessa oikeutta esittää vastinettaan ja ettei Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa mainita lainkaan Badican puolesta puhuvia lausuntoja. Lopuksi ne mainitsevat, että asiantuntijaryhmän koordinoija oli pakotteiden määräämisen jälkeen pyytänyt Badicaa esittämään vastatodisteita viiden arkipäivän kuluessa ja vieraalla kielellä toimittamatta kopiota sen neuvonantajille.

60 Toiseksi kantajat väittävät, että asiantuntijaryhmän tutkinta sai alkunsa rikosoikeudenkäynnistä, joka Kardiamia vastaan pantiin vireille Antwerpenissa (Belgia) sen jälkeen, kun siellä oli takavarikoitu kaksi timanttierää, joiden epäiltiin olevan peräisin Keski-Afrikan tasavallasta. Koska asian selvittämistoimet ovat yhä kesken, Kardiam ei kertomansa mukaan ole voinut tutustua asiakirja-aineistoon, joten siihen sovelletaan syyttömyysolettamaa. Kantajat täsmentävät vastauksessaan, että 2.9.2009 annetusta tuomiosta El Morabit v. neuvosto (T-37/07 ja T-323/07, ei julkaistu, EU:T:2009:296, 48 kohta) ilmenee, että neuvosto päätti varojen jäädyttämisestä kansallisen tuomioistuimen määräämän rangaistuksen perusteella. Belgiassa ei kuitenkaan ole vielä määrätty käsiteltävässä asiassa minkäänlaista rangaistusta, joten toimenpiteellä loukataan syyttömyysolettaman periaatetta.

61 Kolmanneksi kantajat väittävät, että neuvosto on myöntänyt, ettei sillä ole hallussaan ainuttakaan pakotekomitean asiakirja-aineistoon sisältyvää asiakirjaa, joten se ei voi katsoa, että sillä on sidottu harkintavalta ja että sen on pantava ”YK:n päätöslauselmat” automaattisesti täytäntöön 18.7.2013 annetun tuomion komissio ym. v. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) vastaisesti ilman, että se on ensin tarkistanut, pitävätkö niiden perusteeksi esitetyt tosiseikat ja olosuhteet paikkansa ja onko näissä päätöslauselmissa kunnioitettu perusoikeuksia, erityisesti oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon ja oikeutta tulla kuulluksi. Kantajat moittivat neuvostoa siitä, ettei se esittänyt mitään tietoja tai todisteita niiden perusteiden lisäksi, jotka pakotekomitea julkaisi 20.8.2015 esittämässään perusteiden tiivistelmässä, ja että se ryhtyi automaattisesti panemaan pakotteita täytäntöön.

62 Neuvosto kiistää nämä väitteet.

63 Ensimmäiseksi on vastattava kantajien väitteisiin, joiden mukaan YK on loukannut kontradiktorista periaatetta ja niiden oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon, ja väitteisiin, jotka koskevat asiantuntijaryhmän tutkintaa sen laatiessa Yhdistyneiden kansakuntien loppuraporttia.

64 Siltä osin kuin kantajat vetoavat siihen, että YK on loukannut niiden perusoikeuksia, 3.9.2008 annetusta tuomiosta Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, 326 kohta) ilmenee, että unionin tuomioistuinten on niille perussopimuksessa myönnetyn toimivallan mukaisesti valvottava, pääsääntöisesti täysimääräisesti, kaikkien unionin toimien laillisuutta niiden perusoikeuksien kannalta, jotka kuuluvat unionin oikeusjärjestykseen, sellaiset unionin toimet mukaan lukien, joilla on tarkoitus panna täytäntöön turvallisuusneuvoston Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan VII luvun nojalla antamia päätöslauselmia.

65 Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että unionin tuomioistuimet olisivat toimivaltaisia valvomaan turvallisuusneuvoston toimien laillisuutta sinänsä tai tarkistamaan, onko YK:n elinten suorittamissa tutkinnoissa kunnioitettu perusoikeuksia.

66 SEUT 263 artiklan ensimmäisestä kohdasta ja SEUT 275 artiklan toisesta kohdasta nimittäin ilmenee, että vaikka unionin tuomioistuimilla on toimivalta valvoa unionin toimielinten toimien laillisuutta ja myös neuvoston tekemien, luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön kohdistettuja rajoittavia toimenpiteitä sisältävien päätösten laillisuutta, se ei ole toimivaltainen valvomaan kansainvälistä sopimusta, johon nämä unionin toimet perustuvat.

67 Tässä yhteydessä on korostettava, että nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisessa asiayhteydessä laillisuusvalvonta, jota unionin tuomioistuimet näin ollen harjoittavat, koskee unionin toimea, jolla on tarkoitus panna täytäntöön kyseessä oleva kansainvälinen sopimus, eikä viimeksi mainittua sopimusta sellaisenaan. Siltä osin kuin erityisesti on kyse unionin toimesta, jolla riidanalaisen asetuksen tavoin pyritään panemaan täytäntöön turvallisuusneuvoston päätöslauselma, unionin tuomioistuinten tehtäviin ei näin ollen kuulu valvoa kyseisen kansainvälisen elimen antaman tällaisen päätöslauselman laillisuutta (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2008, Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio, C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, 286 ja 287 kohta) tai sen tutkinnan laillisuutta, johon päätöslauselma perustuu.

68 Kantajien väitteet on siis hylättävä siltä osin kuin niillä pyritään riitauttamaan YK:n toimien laillisuus edellä tämän ratkaisuehdotuksen 63 kohdassa mainittujen perusoikeuksien kannalta, koska unionin yleinen tuomioistuin ei ole toimivaltainen tutkimaan niitä.

69 Toiseksi on vastattava kantajien väitteisiin, joiden mukaan oikeutta tutustua asiakirjoihin ja syyttömyysolettaman periaatetta on loukattu, siltä osin kuin nämä väitteet kohdistuvat neuvostoon riidanalaisen asetuksen antajana.

70 Siitä kantajien väitteestä, jonka mukaan neuvosto ei pyynnöistä huolimatta antanut niiden tutustua YK:n asiakirja-aineistoon, on muistutettava, että se, ettei unionin toimivaltainen viranomainen anna asianomaisen henkilön saataville tietoja tai todisteita, jotka ovat vain pakotekomitean tai kyseessä olevan YK:n jäsenen hallussa ja koskevat kyseessä olevan päätöksen taustalla olevaa perusteiden tiivistelmää, ei voi sellaisenaan olla perusta toteamukselle, jonka mukaan puolustautumisoikeuksia ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 137 ja 139 kohta).

71 Väitteestä, jonka mukaan neuvosto olisi loukannut syyttömyysolettaman periaatetta, on huomautettava, että tämä Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 48 artiklan 1 kohdassa

vahvistettu periaate, joka tarkoittaa sitä, että jokaista syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen, ei ole esteenä turvaamistoimille, joilla jäädytetään varat, koska tällaisten toimien tarkoituksena ei ole aloittaa rikosoikeudenkäyntiä kyseistä henkilöä vastaan (tuomio 13.9.2013, Anbouba v. neuvosto, T-592/11, ei julkaistu, EU:T:2013:427, 40 kohta ja tuomio 20.9.2016, Alsharghawi v. neuvosto, T-485/15, ei julkaistu, EU:T:2016:520, 69 kohta).

72 Tällaisista toimenpiteistä on kuitenkin säädettävä lailla, toimivaltaisen viranomaisen on päätettävä niistä, ja niiden keston on oltava ajallisesti rajattu (tuomio 2.9.2009, El Morabit v. neuvosto, T-37/07 ja T-323/07, ei julkaistu, EU:T:2009:296, 40 kohta; tuomio 13.9.2013, Anbouba v. neuvosto, T-592/11, ei julkaistu, EU:T:2013:427, 40 kohta ja tuomio 20.9.2016, Alsharghawi v. neuvosto, T-485/15, ei julkaistu, EU:T:2016:520, 69 kohta).

73 Kyseessä olevilla rajoittavilla toimenpiteillä – vaikka ne ovatkin sitovia – ei ensinnäkään ole tarkoitus käynnistää rikosoikeudellista menettelyä kantajien syyllisyyden osoittamiseksi. Väite, jonka mukaan nämä toimenpiteet olisivat saaneet alkunsa Antwerpenissa Kardiamia vastaan vireillä olevasta rikosoikeudenkäynnistä, ei siten voi menestyä.

74 Toiseksi on todettava, että kyseisistä toimenpiteistä säädetään unionin lainsäädännössä ja että neuvosto oli toimivaltainen määräämään niistä, mitä kantajat eivät kiistä.

75 Kolmanneksi on todettava, kuten neuvosto vahvisti prosessinjohtotoimen johdosta, että vaikka riidanalaisessa asetuksessa ei mainitakaan päivämäärää, jolloin kantajien nimet tässä tapauksessa poistuvat unionin pakoteluettelosta, kyseinen toimenpide ei ole luonteeltaan lopullinen. Neuvoston on nimittäin missä tahansa vaiheessa tarkasteltava päätöstään uudelleen unionin tasolla joko perusasetuksen 17 artiklan 2 kohdan perusteella, ”jos huomautuksia tehdään tai jos esitetään olennaista uutta näyttöä”, tai perusasetuksen 17 artiklan 3 kohdan perusteella, ”jos Yhdistyneet kansakunnat päättää poistaa [henkilön] luettelosta – – taikka muuttaa luettelossa olevan henkilön – – tunnistetietoja – –”. Tässä yhteydessä turvallisuusneuvosto vahvistaa päätöslauselman 2127 (2013) 61 kohdassa, että se ”seuraa jatkuvasti Keski-Afrikan tasavallan tilanteen kehitystä ja on valmis tarkistamaan, ovatko tässä päätöslauselmassa määrätyt toimenpiteet enää tarkoituksenmukaisia, mukaan lukien – – harkitsemaan niiden keskeyttämistä tai lopettamista sen mukaan, miten maan vakauttamisessa ja tämän päätöslauselman noudattamisessa edistytään”.

76 Edellä esitetyn perusteella käsiteltävässä asiassa ei ole näytetty toteen, että syyttömyysolettaman periaatetta olisi loukattu.

77 Kolmanneksi on vastattava kantajien väitteeseen, jonka mukaan neuvosto olisi lähinnä pannut YK:n päätöslauselman, jonka perusteella kantajien nimet merkittiin luetteloon, täytäntöön ”lähes automaattisesti” tarkistamatta, pitivätkö luetteloon merkitsemisen perusteena mainitut tosiseikat ja olosuhteet paikkansa ja oliko toimenpiteellä kunnioitettu perusoikeuksia asiantuntijaryhmän suorittaman tutkinnan osalta.

78 Vastattaessa kantajien väitteeseen on aluksi muistutettava, että rajoittavien toimenpiteiden oikeudellinen luonne on tärkeä seikka, joka määrittää, miten laajasti neuvosto voi uudelleenarvioida todisteita, joihin YK:n pakotekomitea on käsiteltävässä asiassa tukeutunut. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan varojen jäädyttämisellä, jonka neuvosto voi määrätä sille SEU 21 ja SEU 29 artiklassa annetun toimivallan nojalla, ei lähtökohtaisesti ole rikosoikeudellista sivumerkitystä. Toisin kuin kantajat esittävät, neuvoston toimenpidettä ei siis voida rinnastaa jäsenvaltion kansallisen oikeusviranomaisen rikosoikeudellisessa menettelyssä ja siihen sisältyviä takeita noudattaen tekemään varojen jäädyttämispäätökseen (ks. tuomio 30.6.2016, Al Matri v. neuvosto, T-545/13, ei julkaistu, EU:T:2016:376, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

79 Tästä on huomautettava, että menettelyssä, jossa on kyse päätöksestä merkitä henkilön nimi luetteloon tai pysyttää se siinä, kun pakotekomitea on ensin turvallisuusneuvoston asiaa koskevien päätöslauselmien mukaisesti päättänyt merkitä tämän henkilön luetteloonsa, puolustautumisoikeuksien ja tehokasta tuomioistuimen tarjoamaa oikeussuojaa koskevan oikeuden kunnioittaminen edellyttää, että unionin toimivaltainen viranomainen ilmaisee kyseessä olevalle henkilölle seikat, jotka tällä viranomaisella on käytössään kyseistä henkilöä vastaan päätöksensä perustaksi, eli vähintäänkin pakotekomitean toimittaman perusteiden tiivistelmän, jotta henkilö voi puolustaa oikeuksiaan parhain mahdollisin edellytyksin ja päättää kaikista asiaan vaikuttavista seikoista tietoisena, onko asian saattaminen unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi tarkoituksenmukaista (ks. tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 111 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Kyseisen ilmaisemisen yhteydessä unionin toimivaltaisen viranomaisen on annettava henkilölle mahdollisuus ilmaista tehokkaasti näkemyksensä häntä vastaan esitetyistä perusteista (ks. tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 112 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

81 Kun kyse on toimesta, jolla henkilön nimi merkitään ensimmäisen kerran luetteloon, molempia menettelyllisiä velvoitteita ei, toisin kuin luettelossa pysyttämisen tapauksessa, tarvitse noudattaa ennen mainitun päätöksen tekemistä (ks. tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 113 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

82 Käsiteltävässä asiassa tästä on huomautettava, että perusasetuksen 17 artiklassa tehdään ero luetteloon merkitsemistä koskevan alkuperäisen toimen antamisen ja toimen uudelleentarkastelun välillä.

83 Ensiksi mainitussa tapauksessa säädetään, että ”jos – – turvallisuusneuvosto tai pakotekomitea ottaa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, yhteisön tai elimen luetteloon ja on toimittanut nimeämistä koskevat perustelut, neuvosto sisällyttää asianomaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, yhteisön tai elimen liitteeseen I” ja että ”neuvosto antaa päätöksensä ja perustelut tiedoksi asianomaiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, yhteisölle tai elimelle – – ja antaa [tälle] mahdollisuuden esittää huomautuksia” (perusasetuksen 17 artiklan 1 kohta).

84 Tältä osin perusasetuksen 5 artiklan 3 kohdasta ilmenee, että luetteloon merkitseminen tapahtuu, kun ”pakotekomitea on katsonut” siihen olevan aihetta.

85 Jälkimmäisessä tapauksessa säädetään, että ”jos huomautuksia tehdään tai jos esitetään olennaista uutta näyttöä, neuvosto tarkastelee päätöstään uudelleen ja ilmoittaa asiasta asianomaiselle henkilölle, yhteisölle tai elimelle”.

86 Muistutettakoon, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan neuvoston on tehtävä päätöksensä ”pakotekomitean toimittaman perusteiden tiivistelmän perusteella”. Sitä vastoin ei edellytetä, että pakotekomitea saattaisi automaattisesti muun muassa unionin toimivaltaisen viranomaisen käyttöön muita seikkoja kuin perusteiden tiivistelmän, jotta tämä voi tehdä päätöksensä (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 107 kohta ja tuomio 13.12.2016, Al-Ghabra v. komissio, T-248/13, EU:T:2016:721, 73 kohta).

87 Tästä seuraa, että käsiteltävässä asiassa neuvoston ei, toisin kuin kantajat väittävät ja kuten perusasetuksen 17 artiklan 1 kohdasta ilmenee, tarvinnut turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa täytäntöön pannessaan tarkistaa kantajien luetteloon merkitsemisen perusteena olevien ”tosiseikkojen ja olosuhteiden paikkansapitävyyttä”.

88 Kun nimittäin asianomainen henkilö esittää huomautuksia perusteiden tiivistelmästä, unionin toimivaltaisella viranomaisella on velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti huomautusten ja niihin mahdollisesti liitettyjen syyttömyyttä tukevien seikkojen valossa, ovatko esitetyt perusteet

perusteltuja (ks. tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 114 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), eli käsiteltävässä asiassa perusasetuksen 17 artiklan 2 kohdan perusteella, jossa säädetään, että ”jos huomautuksia tehdään – – neuvosto tarkastelee päätöstään uudelleen – –”.

89 Näin ollen neuvostoa ei voida käsiteltävässä asiassa arvostella siitä, ettei se ole saanut pakotekomitealta tietoja tai todisteita kantajia vastaan esitettyjen väitteiden tueksi ja että se on kantajien väittämän mukaan ”pannut” luetteloon merkitsemistä koskevan toimenpiteen ”täytäntöön lähes automaattisesti” tutkimatta mitenkään sen perusteena olevia tosiseikkoja ja olosuhteita (ks. vastaavasti tuomio 13.12.2016, Al-Ghabra v. komissio, T-248/13, EU:T:2016:721, 76 kohta).

90 Neuvostoa ei voida myöskään arvostella siitä, että se ”pani täytäntöön” turvallisuusneuvoston päätöslauselman tarkistamatta, onko perusoikeuksien kunnioittaminen otettu siinä huomioon. Kuten yhtäältä perusasetuksen 17 artiklan 1 kohdasta, luettuna yhdessä saman asetuksen 5 artiklan 3 kohdan kanssa, ja toisaalta edellä tämän ratkaisuehdotuksen 86 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, neuvosto tekee päätöksensä luetteloon merkitsemisestä, kun ”pakotekomitea on katsonut” siihen olevan aihetta.

91 Edellä esitetyn perusteella ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka perustuu ilmeiseen arviointivirheeseen

92 Kantajat lähinnä väittävät, etteivät niille ilmoitettuihin perusteisiin sisältyvät neuvoston toteamukset pidä paikkaansa tai niitä ei ainakaan ole perusteltu riittävästi, jotta voitaisiin todeta kantajien tukeneen aseellisia ryhmittymiä Keski-Afrikan tasavallan luonnonvarojen laittomalla hyväksikäytöllä tai kaupalla.

93 Muistutettakoon, että riidanalaisen asetuksen liitteessä olevan B kohdan 1 alakohdan osiossa ”Lisätiedot” selvitetään, millä perusteilla neuvosto teki päätöksensä luetteloon merkitsemisestä, ja siihen sisältyvät muun muassa seuraavat viisi perustetta:

”[Badica ja Kardiam ovat tukeneet] Keski-Afrikan tasavallassa aseellisia ryhmittymiä, kuten entistä Sélékaa ja anti-balaka-joukkoja, luonnonvarojen, mukaan lukien timanttien ja kullan laittomalla hyväksikäytöllä ja kaupalla.

[Badica] jatkoi vuonna 2014 timanttien hankintaa Keski-Afrikan tasavallan itäosassa sijaitsevista Briasta ja Sam-Ouandjasta (Haute-Kotton prefektuuri), jossa entiset Sélékan joukot perivät maksuja timantteja kuljettavilta ilma-aluksilta ja suojelurahaa timanttien toimittajilta. Monet [Badican] Briassa ja Sam-Ouandjassa toimivat alihankkijat ovat läheisessä yhteydessä entisen Sélékan komentajiin.

Belgian viranomaiset takavarikoivat toukokuussa 2014 kaksi timanttilähetystä, jotka oli lähetetty Antwerpenissa sijaitsevaan [Badican] edustustoon, joka on rekisteröity Belgiassa virallisesti nimellä [Kardiam]. Timanttialan asiantuntijat arvioivat, että takavarikoidut timantit ovat suurella todennäköisyydellä peräisin Keski-Afrikasta ja että ne ovat ominaisuuksiensa perusteella tyypillisiä Sam-Ouandjan ja Brian sekä maan lounaisosassa sijaitsevan Nolan (Sangha Mbaérén prefektuuri) alueelle.

Kauppiaat, jotka ovat hankkineet Keski-Afrikan tasavallasta, myös maan länsiosista, laittomasti ulkomaan markkinoille kuljetettuja timantteja, ovat toimineet [Badican] lukuun Kamerunissa.

[Badica] vei toukokuussa 2014 ulkomaille myös kultaa, joka oli tuotettu Yalokéssa (Ombella-Mpoko), jossa kultakaivokset joutuivat Sélékan hallintaan helmikuuhun 2014 saakka, jolloin anti-balaka-joukot ottivat vallan.”

94 Aluksi on todettava, että neuvosto toimi aivan oikein, kun se tukeutui Yhdistyneiden kansakuntien loppuraporttiin tukeakseen kantajille ilmoittamiaan perusteita. Se, että kantajat ovat kiistäneet raportissa esitetyt väitteet, ei riitä yksinään sen toteamiseen, ettei neuvosto voinut viitata siihen (tuomio 14.1.2015, Gossio v. neuvosto, T-406/13, ei julkaistu, EU:T:2015:7, 72 kohta). Kantajien väitteet eivät myöskään estä unionin yleistä tuomioistuinta tukeutumasta Yhdistyneiden kansakuntien loppuraporttiin.

95 Asiantuntijaryhmän Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 7 kohdassa antaman sitoumuksen mukaisesti kantajille annettiin tilaisuus tutustua riidanalaisen asetuksen perusteena oleviin keskeisiin todisteisiin ja erityisesti raporttiin ja sen liitteisiin, ja raportti on lisäksi julkinen. Lisäksi Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportista ja koordinoijan 28.4.2015 päivätystä kirjeestä ilmenee, että asiantuntijaryhmä kuuli kantajia ainakin kahteen otteeseen eli huhtikuussa 2014 ja tammikuussa 2015 ja etteivät kantajat noudattaneet asiantuntijaryhmän niille kesäkuussa 2014 esittämää haastattelukutsua. Lisäksi raportin 5–8 kohdasta ilmenee asiantuntijaryhmän noudattaneen tutkinnassaan YK:n toimivaltaisen elimen ennalta määrittämää tiukkaa menetelmää, jossa kunnioitetaan puolustautumisoikeuksia.

96 Kyseessä olevan päätöksen laillisuutta koskeva tuomioistuinvalvonta ulottuu sellaisten tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointiin, joihin on vedottu varojen jäädyttämisestä tehdyn päätöksen perustelemiseksi, sekä niiden todisteiden ja tietojen tutkimiseen, joihin kyseinen arviointi perustuu (tuomio 14.10.2009, Bank Melli Iran v. neuvosto, T-390/08, EU:T:2009:401, 37 kohta).

97 Neuvostolla asiassa oleva harkintavalta ei siten estä sitä, että unionin tuomioistuimet varmistuvat laillisuusvalvontaa harjoittaessaan neuvoston perustanaan käyttämien tosiseikkojen aineellisesta paikkansapitävyydestä. Perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tuomioistuinvalvonnan tehokkuus edellyttää myös, että unionin tuomioistuimet varmistuvat siitä, että päätös, joka koskee tiettyä henkilöä tai yhteisöä erikseen, perustuu riittävän vankkaan tosiseikastoon. Tämä edellyttää niiden tosiseikkojen tarkistamista, joihin viitataan kyseisen päätöksen taustalla olevassa perusteiden tiivistelmässä, jottei tuomioistuinvalvonta rajoittuisi esitettyjen perusteiden abstraktin todennäköisyyden arviointiin vaan kohdistuisi siihen, onko näille perusteille tai ainakin niistä yhdelle, jonka katsotaan sellaisenaan riittävän saman päätöksen tueksi, näyttöä (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119 kohta; ks. myös tuomio 21.4.2015, Anbouba v. neuvosto, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

98 Kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden ennalta ehkäisevän luonteen perusteella on niin, että jos unionin tuomioistuimet katsovat riidanalaista päätöstä koskevan laillisuusvalvontansa yhteydessä, että ainakin yksi pakotekomitean toimittamassa tiivistelmässä mainituista perusteista on riittävän tarkka ja konkreettinen, että sille on näyttöä ja että se on sellaisenaan riittävä perusta kyseisen päätöksen tueksi, se, ettei näin olisi muiden kyseisten perusteiden osalta, ei voisi oikeuttaa kyseisen päätöksen kumoamista (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 130 kohta).

99 Tällainen arviointi on tehtävä siten, ettei näyttöä ja tietoja tutkita irrallisesti vaan siinä asiayhteydessä, johon ne kuuluvat. Neuvosto nimittäin täyttää sille kuuluvan todistustaakan, jos se esittää unionin tuomioistuimille riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden, jonka perusteella voidaan osoittaa varojen jäädyttämistoimenpiteiden kohteena olevan henkilön ja vastustettavan hallinnon tai yleensäkin vastustettavan tilanteen välinen riittävä yhteys (ks. vastaavasti tuomio 21.4.2015, Anbouba v. neuvosto, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 51 ja 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

100 Väitteitä, jotka kantajat ovat esittäneet edellä 93 kohdassa mainituista luetteloon merkitsemisen perusteista, on tarkasteltava edellä 99 kohdassa mainitun oikeuskäytännön valossa.

101 Ensinnäkin kantajat kiistävät, että toisessa luetteloon merkitsemisen perusteessa tarkoitettu hankinta olisi ollut laitonta, koska kyseisiä timantteja ei viety ulkomaille.

102 Kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 99 kohdasta kuitenkin ilmenee, tietoja ei voida tutkia irrallisesti vaan siinä asiayhteydessä, johon ne kuuluvat.

103 Toista luetteloon merkitsemisen perustetta, jossa viitataan ainakin aseellisten ryhmittymien ”tukemiseen”, on luettava yhdessä kolmannen ja neljännen perusteen kanssa, joissa viitataan timanttien laittomaan hyväksikäyttöön. Näin sitäkin suuremmalla syyllä, koska Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa luodaan nimenomaisesti yhteys yhtäältä kantajien Briassa ja Sam-Ouandjassa tekemien timanttihankintojen (toinen peruste) ja toisaalta kantajille Antwerpeniin lähetettyjen, todennäköisesti näiltä alueilta peräisin olevien timanttien takavarikoinnin (kolmas peruste) välille.

104 Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 127 kohdasta ilmenee, että ”asiantuntijaryhmä katsoo, että Badican laittomasti ostamat tai sen lukuun laittomasti ostetut timantit, jotka ovat peräisin entisen Sélékan hallintaan joutuneilta alueilta Briasta ja Sam-Ouandjasta, ovat päätyneet Antwerpenissa takavarikoituun timanttierään”.

105 Tämä yhteys mainitaan selvästi myös Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin yhteenvedossa, jonka mukaan ”asiantuntijaryhmä katsoo, että osa Belgiassa takavarikoiduista timanteista on peräisin Keski-Afrikan tasavallan itäosassa sijaitsevista Sam-Ouandjasta ja Briasta (Haute-Kotton prefektuuri), jossa entiset Sélékan joukot perivät maksuja timantteja kuljettavilta ilma-aluksilta ja suojelurahaa timanttien toimittajilta – –”. Kantajat eivät kirjelmissään kiistä tätä yhteyttä.

106 Tästä seuraa, että kantajien väite, jonka mukaan timanttien hankinta ei ollut laitonta, on hylättävä. Edellä esitetystä nimittäin ilmenee, että toisessa luetteloon merkitsemisen perusteessa tarkoitetut timantit on todellakin viety ulkomaille ja että niitä on siten käytetty laittomasti hyväksi, koska Kimberleyn prosessin mukaan timanttien vienti Keski-Afrikan tasavallasta oli tuona ajankohtana kokonaan kielletty.

107 Tässä yhteydessä hankintojen väitetysti vähäisellä määrällä ja väitetyllä tarpeella kerätä luottotoimittajille maksetut ennakot ja ylläpitää niiden verkostoa ei ole vaikutusta siihen, onko aseellisia ryhmittymiä tuettu ja onko kyseinen kaupankäynti ollut lainvastaista.

108 Lisäksi on todettava, että myös se toiseen luetteloon merkitsemisen perusteeseen sisältyvä seikka, että ”[Badica] jatkoi vuonna 2014 timanttien hankintaa” Brian ja Sam-Ouandjan alueilla, on irrallaankin tulkittuna omiaan viittaamaan laittomaan kaupankäyntiin, vaikka Kimberleyn prosessi lähtökohtaisesti koskeekin ainoastaan timanttien vientiä. Kuten neuvosto nimittäin korostaa, kantajat eivät esitä mitään väitettä asiantuntijaryhmän 1.7.2014 esittämän toimintaraportin 60 kohdassa esitetystä toteamuksesta, jonka mukaan

”[Badicalla] oli maaliskuussa varastossaan 760 karaattia timantteja. Yksi sen johtohenkilöistä ilmoitti asiantuntijaryhmälle, ettei yhtiö enää osta timantteja, koska Keski-Afrikan tasavalta on suljettu tilapäisesti Kimberleyn prosessin sertifiointijärjestelmän ulkopuolelle – – Badican varastoihin huhtikuussa 2014 tehdyssä uudessa inventaariossa kuitenkin ilmeni, että yhtiö oli ostanut vielä 1 698 karaattia eli 292 917 dollarin arvosta lisää timantteja Briasta ja Sam-Ouandjasta. Kaivosviranomaiset eivät vielä olleet sinetöineet ja päivänneet Badican varastossaan pitämiä timanttieriä, kuten etenemissuunnitelmassa, jonka Keski-Afrikan tasavallan viranomaiset olivat esittäneet kesäkuussa 2013 voidakseen liittyä uudelleen Kimberleyn prosessiin, velvoitettiin tekemään”.

109 Toisesta luetteloon merkitsemisen perusteesta, jonka mukaan entisen Sélékan johtajat perivät timanttien etsijöiltä suojelurahaa, kantajat lähinnä väittävät, ettei niiden voida katsoa olevan vastuussa entisen Sélékan tukemisesta näillä maksuilla. Ne huomauttavat, että entiselle Sélékalle suojelurahaa

maksaneet toimittajat ja pienkaivokset ovat Keski-Afrikan tasavallan kaivoslain mukaan itsenäisiä yrittäjiä. Badicaa ei siten voida asettaa vastuuseen toimittajiensa toiminnasta, josta se ei muutenkaan ole tietoinen. Toinen luetteloon merkitsemisen peruste ei siten yksinään riitä osoittamaan, että ne olisivat tukeneet aseellisia ryhmittymiä.

110 On kuitenkin todettava, etteivät kantajat mitenkään kiistä ostaneensa timantteja toimittajilta, jotka puolestaan hankkivat niitä pienkaivoksilta, ja näiden timanttikaupan välittäjien suorittaneen maksuja entisen Sélékan joukoille. Edellä esitetyn perusteella on siten todettava, että kantajat ovat väistämättä tukeneet aseellisia ryhmittymiä, kun ne ovat jatkaneet timanttien hankintaa toimittajilta kyseisenä ajankohtana, mitä ne eivät kiistä.

111 Tässä yhteydessä sillä, etteivät kantajat ole suoraan maksaneet suojelurahaa entisen Sélékan joukoille, ei – vaikka tämä näytettäisiinkin toteen – ole vaikutusta siihen, onko tätä ryhmittymää tuettu. Perusteiden tiivistelmässähän viitataan ainoastaan tukemiseen yleensä eikä suoraan tukemiseen.

112 Ei myöskään voida sulkea pois, että ainakin osa timanttikaupan välittäjien entisen Sélékan joukoille suorittamista maksuista on siirretty lopulliseen hintaan, jonka kantajat ovat maksaneet timantteja hankkiessaan.

113 Kun otetaan huomioon tarkasteltava asiayhteys, jolle ovat tunnusomaisia yhtäältä sisällissodan puhkeaminen Keski-Afrikan tasavallassa ja toisaalta Keski-Afrikan tasavallan sulkeminen väliaikaisesti Kimberleyn prosessin ulkopuolelle, on lisäksi todettava, etteivät kantajat voineet mitenkään olla tietämättä, että keskenään taistelevat aseelliset joukot perivät maksuja hallintaansa joutuneilta kaivoksilta.

114 Näin ollen väite, jonka mukaan kantajat eivät olisi olleet tietoisia näistä timanttikaupan välittäjien suorittamista maksuista, on hylättävä perusteettomana.

115 Siltä osin kuin kantajat väittävät, että tiedot, jotka toisessa luetteloon merkitsemisen perusteessa mainitaan sen osoittamiseksi, että aseellisia ryhmittymiä on tuettu maksamalla niille yhtäältä suojelurahaa ja toisaalta laskeutumismaksuja, eivät ole riittävästi perusteltuja, on todettava, että tämä väite on perusteeton.

116 Ensinnäkin kantajat vetoavat virheellisesti Badican sisaryhtiön Minairin maksamien laskeutumismaksujen vähäisyyteen ja siihen, että niitä maksoivat kaikki kyseisillä alueilla liikennöivät lentoyhtiöt. Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 123 kohdasta nimittäin ilmenee, että näiden jokaisesta laskeutumisesta perittävien maksujen määrä vaihteli ja oli Briassa 75 Yhdysvaltain dollaria (USD) ja Sam-Ouandjassa 100 USD. Riippumatta siitä, että tällaisten maksujen suorittamista on joka tapauksessa pidettävä aseellisten ryhmittymien tukemisena, on todettava, ettei näitä maksuja suinkaan voida pitää vaatimattomina Keski-Afrikan tasavallassa sisällissodan aikana vallinneessa vakavassa taloustilanteessa. Myöskään se, että kyseisiä maksuja maksoivat kaikki liikennöijät, ei vaikuta mitenkään siihen, että niiden maksaminen merkitsi aseellisten ryhmittymien tukemista.

117 Sitten on huomautettava, että toisin kuin kantajat väittävät, asiantuntijaryhmä ei tutkinut väitettä, jonka mukaan ne olivat maksaneet laskeutumismaksuja ja suojelurahaa entisen Sélékan joukoille, vasta kahden kuukauden kuluttua siitä, kun pakotekomitea oli merkinnyt niiden nimet luetteloon. Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin alaviitteistä 90 ja 91 nimittäin ilmenee tämän väitteen perustuneen haastatteluihin, jotka käytiin heinä- ja syyskuussa 2014 eli lähes vuotta ennen kantajien merkitsemistä luetteloon.

118 Toisin kuin kantajat väittävät, niiden syytösten tueksi, jotka koskevat Sélékan joukkojen tukemista suojelurahoilla ja laskeutumismaksuilla, on hyvinkin esitetty todisteita.

119 Suojelurahan maksamisesta on todettava Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 124 kohdasta, joka perustuu erään Sam-Ouandjassa toimivan toimittajan 4.9.2014 ja Banguin (Keski-Afrikan tasavalta) petostutkinnan erikoisyksikön päällikön 21.7.2014 antamiin yhtäpitäviin lausuntoihin, ilmenevän, että ”Sam-Ouandjassa toimittajat (timanttikaupan välittäjät) maksavat – – päivärahaa toimitilojaan vartioiville entisen Sélékan sotilaille”, että ”Briassa asiantuntijaryhmä totesi toukokuussa 2014, että entisen Sélékan sotilaat vartioivat tärkeimpien toimittajien ja liikemiesten toimitiloja,” ja että ”petostutkinnan erikoisyksikön päällikkö vahvisti, että Sam-Ouandjassa entisen Sélékan joukot hyötyvät timanttikaupasta tekemällä suojelusopimuksia toimittajien kanssa”. Neuvoston suojelurahan maksamisesta esittämien toteamusten tueksi on siten esitetty riittävästi todisteita.

120 Laskeutumismaksujen maksamisesta Badica väittää, ettei se ole suorittanut näitä maksuja entisen Sélékan joukoille, vaan ne on suoritettu lentoaseman ”viranomaisille”, ja että Minair on ”Badicasta erillinen yhtiö”, joten Badicaa ei voida asettaa vastuuseen sen toiminnasta.

121 Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportista kuitenkin ilmenee, että laskeutumismaksuja perivät entisen Sélékan joukot eivätkä suinkaan lentoaseman ”viranomaiset”. Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 123 kohdassa, joka perustuu 4.9.2014 Sam-Ouandjassa tehtyyn toimittajan haastatteluun ja 21.7.2014 tehtyyn Banguin lentoaseman johtohenkilön haastatteluun, todetaan tästä seuraavaa:

”Ennen kansainvälisten joukkojen saapumista Briaan huhtikuussa 2014 entisen Sélékan joukot perivät Briassa 75 dollarin suuruista laskeutumismaksua – – Sam-Ouandjassa, jossa raakatimanttien tuotanto on satelliittikuvien mukaan kasvanut nopeasti viime kuukausina – – ei ole lainkaan kansainvälisiä joukkoja. Entisen Sélékan joukot, jotka toimivat Beya Djouman alueen komentajan alaisuudessa, perivät siellä 100 dollarin suuruista laskeutumismaksua. Briaan ja Sam-Ouandjaan lennetään kaupallisia lentoja lähes viikoittain. Yleensä laskeutumismaksun suorittaa se yritys, joka vuokraa konetta.”

122 Kuten Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 122 kohdasta toiseksi ilmenee, Minair ja Badica kuuluvat samaan Groupe Abdoulkarim -konserniin, jonka johtaja on Abdoul-Karim Dan-Azoumi. On todettava, että mainitut laskeutumismaksut on maksettu nimenomaan kuljetettaessa Badican timantteja. Kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 111 kohdasta ilmenee, perusteiden tiivistelmässä viitataan ainoastaan tukemiseen yleensä eikä suoraan tukemiseen.

123 Kolmannesta luetteloon merkitsemisen perusteesta kantajat toiseksi väittävät, että arvion, jonka mukaan ”takavarikoidut timantit ovat suurella todennäköisyydellä peräisin Keski-Afrikasta, koska ne ovat ominaisuuksiensa perusteella tyypillisiä Sam-Ouandjan ja Brian sekä maan lounaisosassa sijaitsevan Nolan (Sangha Mbaérén prefektuuri) alueelle”, kumoaa Dubai Diamond Exchangen johtajan lehdistön välityksellä antama lausunto, jonka mukaan ”[timantit] voisivat olla peräisin Guineasta, Etelä-Afrikasta tai useilta muiltakin alueilta” (Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin liite 23).

124 On kuitenkin todettava, että yhtäältä Dubai Diamond Exchangen johtajan antama lausunto perustui eri kuviin kuin niihin, jotka oli otettu Belgian viranomaisten suorittamasta takavarikosta, ja että toisaalta Kimberleyn prosessin timanttiasiantuntijain työryhmän lausunnot, jotka ilmenevät Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 115 kohdasta, tukevat arviota, jonka mukaan ”takavarikoidut timantit ovat suurella todennäköisyydellä peräisin Keski-Afrikasta”.

125 Kuten Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 121 kohdasta lisäksi ilmenee, Kimberleyn prosessin timanttiasiantuntijain työryhmän puheenjohtaja vahvisti sähköpostitse Belgian liittovaltion viranomaisten kantajia vastaan Belgiassa vireille paneman oikeudenkäynnin yhteydessä arvion, jonka mukaan timantit ovat todennäköisesti peräisin Keski-Afrikan tasavallasta.

126 Tästä on huomautettava, että Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 121 kohdan mukaan Belgian viranomaisten kanssa käydyissä sähköpostikeskusteluissa ”tuli esille, että jotkin takavarikoiduista lähetyksistä otetuissa valokuvissa näkyvistä timanteista olivat ominaisuuksiensa perusteella tyypillisiä Keski-Afrikan tasavallan länsiosassa sijaitsevan Nolan (Sangha Mbaérén prefentuuri) alueelle ja jotkin taas maan itäosassa sijaitsevien Sam-Ouandjan ja Brian (Haute-Kotton prefektuuri) alueille”.

127 Siltä osin kuin kantajat moittivat, ettei asiantuntijaryhmä ottanut lainkaan yhteyttä Belgiassa takavarikoidut timantit lähettäneisiin kahteen dubailaiseen alihankkijaan tai Belgiassa tehdystä esitutkinnasta vastanneeseen tutkintatuomariin, on lisäksi todettava, etteivät kantajat osoita, miten näiden yhteydenottojen tekemättä jättäminen tekisi menettelystä virheellisen tai että asiantuntijaryhmällä edes olisi tutkintaa suorittaessaan tällainen velvollisuus.

128 Toisin kuin kantajat väittävät, se, etteivät riidanalaista lähetystä edeltäneet 18 timanttilähetystä herättäneet Belgian viranomaisissa minkäänlaisia epäilyksiä, ei vaikuta mitenkään näiden viranomaisten takavarikoimien kahden riidanalaisen lähetyksen arviointiin.

129 Neljännen luetteloon merkitsemisen perusteen osalta kantajat kolmanneksi väittävät perusteettomaksi arviota, jonka mukaan ”kauppiaat, jotka ovat hankkineet Keski-Afrikan tasavallasta, myös maan länsiosista, laittomasti ulkomaan markkinoille kuljetettuja timantteja, ovat toimineet [Badican] lukuun Kamerunissa”. On kuitenkin huomautettava, että mainittua arviota käsitellään yksityiskohtaisesti Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa. Sen 125 kohdassa mainitaan erityisesti useisiin eri lausuntoihin viitaten, että ”asiantuntijaryhmä on koonnut viranomaislähteistä ja timanttikauppiailta yksityiskohtaisia todistajanlausuntoja, joiden mukaan Keski-Afrikan tasavallasta käsin timanttikauppaa käyvä Badica myös vie timantteja laittomasti maasta”. Siinä täsmennetään, että ”näiden lähteiden mukaan eräs Al Hadj Idriss Goudache kävisi timanttikauppaa Badican lukuun” ja että ”kun entisen Sélékan presidentiksi nostama Djotodia erosi tehtävästään tammikuussa 2014, Goudache siirtyi Keski-Afrikan tasavallasta Kameruniin ja oleskeli Garoua-Boulaïssa, Bertouassa ja Doualassa ennen asettumistaan Kousseriin, aivan Kamerunin pohjoisosaan lähelle N’Djamenaa”.

130 Siltä osin kuin kantajat väittävät, etteivät kyseiset lausunnot sisällä ne antaneiden henkilöiden nimiä eivätkä perustu virallisiin pöytäkirjoihin, on muistutettava, ettei neuvostolle riidanalaisen asetuksen yhteydessä kuuluvia velvoitteita voida rinnastaa jäsenvaltion oikeusviranomaiselle rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä kuuluviin velvoitteisiin (ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 78 kohta) etenkään, kun tutkinta on, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, tehty valtiossa, jossa käydään sisällissotaa (ks. vastaavasti tuomio 7.4.2016, Akhras v. neuvosto, C-193/15 P, EU:C:2016:219, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

131 Viidennestä luetteloon merkitsemisen perusteesta kantajat neljänneksi väittävät, että siinä tarkoitettu kullan vienti on tapahtunut täysin laillisesti, kuten Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin liitteessä 33 oleva virallinen lupa osoittaa. Kuten kantajat aivan oikein toteavat, nyt viides luetteloon merkitsemisen peruste perustuu, kuten Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportin 136 kohdasta ilmenee, tämän raportin liitteessä 33 olevaan 5.5.2014 annettuun viralliseen kulkulupaan, joka oikeuttaa viemään maasta 827 grammaa kultaa. Käsiteltävässä asiassa mikään ei siis osoita, että viidennessä perusteessa tarkoitetut maastaviennit, jotka tapahtuivat toukokuussa 2014, olivat laittomia. Näin ollen on todettava, ettei viidennessä luetteloon merkitsemisen perusteessa tarkoitetun kullan viennin perusteella voida todeta, että aseellisia ryhmittymiä olisi tuettu kullan laittomalla hyväksikäytöllä tai kaupalla.

132 Se, ettei viidennen luetteloon merkitsemisen perusteen perusteella voida päätyä siihen lopputulokseen, että aseellisia ryhmittymiä on tuettu kullan laittomalla hyödyntämisellä tai kaupalla, ei kuitenkaan vaikuta mitenkään riidanalaisen asetuksen perusteltavuuteen. Kuten nimittäin edellä tämän ratkaisuehdotuksen 98 kohdassa muistutetaan, kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden ennalta ehkäisevän luonteen perusteella on niin, että jos unionin tuomioistuimet katsovat riidanalaista päätöstä koskevan laillisuusvalvontansa yhteydessä, että ainakin yksi pakotekomitean toimittamassa

tiivistelmässä mainituista perusteista on riittävän tarkka ja konkreettinen, että sille on näyttöä ja että se on sellaisenaan riittävä perusta kyseisen päätöksen tueksi, se, ettei näin olisi muiden kyseisten perusteiden osalta, ei voisi oikeuttaa kyseisen päätöksen kumoamista (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 130 kohta).

133 On todettava, että kokonaisuutena tarkastellen muut pakotekomitean esittämässä tiivistelmässä mainitut perusteet ovat käsiteltävän asian asiayhteydessä riittävän tarkkoja, konkreettisia ja perusteltuja, jotta ne muodostavat jo yksinään riittävän perustan riidanalaisen asetuksen tueksi ja osoittavat, että aseellisia ryhmittymiä on tuettu Keski-Afrikan tasavallan luonnonvarojen laittomalla hyödyntämisellä ja kaupalla.

134 Edellä esitetyn perusteella toinen kanneperuste on hylättävä ilman, että on tarpeen lausua siitä, voidaanko Yhdistyneiden kansakuntien 21.12.2015 antama raportti ottaa huomioon, koska se on riidanalaista asetusta myöhempi, suojelurahan maksamista koskevan väitteen toteen näyttämiseksi. Koska suojelurahan maksamista koskeva väite on, kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 119 kohdasta ilmenee, perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla, argumentti, joka koskee mainitun väitteen perustelemista asetuksen antamisen jälkeisillä todisteilla, on hylättävä tehottomana. Sama pätee väitteeseen, jossa vedotaan Amnesty Internationalin 30.9.2015 antaman raportin ja asiantuntijaryhmän 7.12.2015 kantajille antaman vastauksen esittämiseen vasta vastineen jättämisvaiheessa, koska luetteloon merkitsemisen perusteet on perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla Yhdistyneiden kansakuntien loppuraportissa, jonka huomioon ottamista ei ole riitautettu.

Kolmas kanneperuste, jonka mukaan neuvosto ei tutkinut käsiteltävän asian olosuhteita

135 Kantajat väittävät, ettei neuvosto tosiasiallisesti tutkinut käsiteltävän asian olosuhteita vaan tyytyi ainoastaan panemaan turvallisuusneuvoston 20.8.2015 tekemän päätöksen täytäntöön. Asiakirja-aineistossa ei ole mitään, mikä viittaisi siihen, että neuvosto olisi tarkistanut kantajia koskevien seikkojen merkityksellisyyden ja paikkansapitävyyden, mikä tarkoittaa, että riidanalainen asetus on lainvastainen. Neuvosto pani siten YK:n pakotteet automaattisesti täytäntöön, mikä on ristiriidassa 18.7.2013 annetun tuomion komissio ym. v. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518) kanssa. Tässä yhteydessä kantajat huomauttavat, että kun neuvosto pyysi pakotekomitealta todisteita, tämä ei toimittanut niitä.

136 Neuvosto kiistää nämä väitteet.

137 Kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 86–89 kohdasta ilmenee, neuvostolla ei ollut mitään velvollisuutta tarkistaa YK:n luetteloon merkitsemisen perusteena olleiden tosiseikkojen ja olosuhteiden paikkansapitävyyttä. Kuten 18.7.2013 annetussa tuomiossa komissio ym. v. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 114 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) todetaan, kun asianomainen henkilö esittää huomautuksia perusteiden tiivistelmästä, unionin toimivaltaisella viranomaisella on velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti huomautusten ja niihin mahdollisesti liitettyjen syyttömyyttä tukevien seikkojen valossa, ovatko esitetyt perusteet perusteltuja. Neuvostoa ei siten voida moittia siitä, ettei se riidanalaisen asetuksen taustalla olevaa päätöslauselmaa täytäntöön pannessaan hankkinut pakotekomitealta tietoja tai todisteita kantajia vastaan esitettyjen väitteiden tueksi ja että se siten kantajien mukaan ”pani YK:n pakotteet lähes automaattisesti täytäntöön”.

138 Edellä esitetyn huomioon ottaen kolmas kanneperuste on hylättävä, ja näin ollen kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

139 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian ja neuvosto on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantajat on velvoitettava korvaamaan neuvoston oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Bureau d'Achat de Diamant en Centrafrique (Badica) ja Kardiam velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Gervasoni Madise Kowalik-Bańczyk

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä heinäkuuta 2017.

Allekirjoitukset